

ΔΠΑ 22056/2017 [Μη νόμιμη επιβολή περιβαλλοντικού προστίμου μετά παρέλευση εύλογου χρόνου από την έναρξη του ελέγχου]

Περίληψη

- Ενόψει αφενός μεν της διάταξης της παρ. 5 του άρθρου 10 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, κατά την οποία οι προθεσμίες που τάσσονται στη Διοίκηση προς ενέργεια είναι ενδεικτικές, εκτός αν προκύπτει αντίθετη βούληση του νομοθέτη, ώστε η Διοίκηση δύναται να ενεργήσει και μετά την λήξη των πιο πάνω προθεσμιών, μέσα σε εύλογο χρόνο, αφετέρου δε των αναφερόμενων στην 8η σκέψη της παρούσας απόφασης κοινοτικών νομικών κειμένων (Οδηγία 2010/75/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2010 περί περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων, Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4ης Απριλίου 2001 για τον καθορισμό ελάχιστων κριτηρίων σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις στα κράτη μέλη) που προβλέπουν και προτρέπουν σε ταχεία ολοκλήρωση των περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων, συνάγεται ότι η διοικητική διαδικασία ελέγχου παραβάσεων της περιβαλλοντικής νομοθεσίας πρέπει να ολοκληρώνεται και το οικείο διοικητικό πρόστιμο για τις παραβάσεις αυτές πρέπει να επιβάλλεται εντός εύλογου χρόνου από την τέλεση της παράβασης, συνεκτιμώμενων των ιδιαίτερων συνθηκών της κάθε περίπτωσης. Υπό τα δεδομένα αυτά, το χρονικό διάστημα (33 μήνες) που μεσολάβησε από την έναρξη της διενέργειας του ελέγχου στο συγκεκριμένο υποέργο (5.4.2013) μέχρι την έκδοση της προσβαλλόμενης πράξης (8.1.2016) υπερβαίνει, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, τον εύλογο χρόνο εντός του οποίου όφειλε η Διοίκηση να ολοκληρώσει την περιβαλλοντική επιθεώρηση, ακυρωτέας καθιστάμενης για το λόγο αυτό, της προσβαλλόμενης πράξης επιβολής προστίμου του άρθρου 30 του ν.1650/1985 στο σύνολό της, δεδομένου μάλιστα ότι η κύρωση που επιβλήθηκε με αυτήν είναι ενιαία, έστω και αν οι διαπιστωθείσες με τον έλεγχο παραβάσεις είναι περισσότερες. Οι προβαλλόμενοι ισχυρισμοί του καθ'ού Ελληνικού Δημοσίου περί συνδρομής ιδιαίτερων συνθηκών που δικαιολογούν εν προκειμένω την καθυστέρηση έκδοσης της προσβαλλόμενης πράξης είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι. Και τούτο διότι, κατ'άρθρο 30 του ν.1650/1985, αφενός μεν η διοίκηση δύναται να εκδώσει καταλογιστική πράξη και για μια μόνο παράβαση, αφετέρου δε η επιβολή διοικητικού προστίμου είναι ανεξάρτητη από τυχόν ποινική ευθύνη παραβάτη της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενώ, εξάλλου, ενόψει μάλιστα της παραγράφου 26 του προοιμίου της προαναφερόμενης Οδηγίας 2010/75/ΕΕ, σύμφωνα με την οποία κατά την καθιέρωση από τα κράτη μέλη συστήματος περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων πρέπει να εξασφαλίζεται η διάθεση επαρκούς προσωπικού με ικανότητες και προσόντα που απαιτούνται για την αποτελεσματική διεξαγωγή των επιθεωρήσεων αυτών, η υποστελέχωση και ο φόρτος εργασίας των Επιθεωρητών Περιβάλλοντος της αρμόδιας Ε.Υ.Ε.Π., δεν δικαιολογούν την καθυστέρηση ολοκλήρωσης της διοικητικής

διαδικασίας επιβολής προστίμου για περιβαλλοντικές παραβάσεις. Τέλος, η υποχρέωση της διοίκησης να εκδώσει πράξη κατά δέσμια αρμοδιότητα, όπως εν προκειμένω, δεν την απαλλάσσει από την υποχρέωση της επίκαιρης άσκησης των ανατιθέμενων σε αυτήν αρμοδιοτήτων και ως εκ τούτου έκδοσης διοικητικής πράξης εντός εύλογου χρόνου.

Πρόεδρος: *Ε. Λιάγκα*

Εισηγήτρια: *Ε. Γαβριηλίδου*

Βασικές σκέψεις

1. Επειδή, με την κρινόμενη προσφυγή, για την άσκηση της οποίας καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο (αξίας 100 ευρώ, σχετικώς το ΣΕΙΡΑΣ Α΄1401278 ειδικό έντυπο γραμματίο) η προσφεύγουσα εταιρεία, παραδεκτώς, ζητά την ακύρωση, άλλως τη μεταρρύθμιση της 253/8.1.2016 κοινής απόφασης του Υπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με την οποία επιβλήθηκε εις βάρος της συνολικό πρόστιμο του άρθρου 30 του ν. 1650/1986, ύψους 739.800 ευρώ (113.400 + 4.500 + 133.200 + 94.500 + 37.800 + 113.400 + 57.600 + 142.200 + 43.200) για αποδιδόμενες εννέα (9) παραβάσεις σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος στο Υποέργο Ολυμπιάδας των Μεταλλευτικών - Μεταλλουργικών Εγκαταστάσεων Μεταλλείων Κασσάνδρας που βρίσκεται στο Δήμο Αριστοτέλη του Νομού Χαλκιδικής.
2. Επειδή, απαραδέκτως παρεμβαίνουν, με το με Αριθμό Εισαγωγής ΠΡ751/9.3.2016 κοινό δικόγραφο, υπέρ της προσφεύγουσας εταιρείας α) το «Σωματείο Εργατοτεχνιτών και Υπαλλήλων της εταιρείας Άκτωρ-Α.Τ.Ε.-Ελληνικός Χρυσός Α.Ε. "ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ"» (2ο των παρεμβαινόντων κατά τη σειρά αρίθμησης του ανωτέρω δικογράφου πρόσθετης παρέμβασης), β) το «Σωματείο Μεταλλωρύχων Υπογείων Στοών-Μεταλλείων Κασσάνδρας Χαλκιδικής» (4ο των παρεμβαινόντων) και γ) το σωματείο επιστημόνων "ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ" (5ο των παρεμβαινόντων), λόγω μη νομιμοποίησης της υπογράφουσας το οικείο δικόγραφο δικηγόρου. Και τούτο διότι στα προσκομισθέντα αντίγραφα Πρακτικών Διοικητικού Συμβουλίου 3/7.10.2016, 30/7.10.2016 και 10/10.10.2016 των ανωτέρω σωματείων, αντίστοιχα, με τα οποία αποφασίστηκε η άσκηση της κρινόμενης πρόσθετης παρέμβασης, δεν βεβαιώνεται, κατ'άρθρο 30 παρ.2 περ.β΄ του Κ.Δ.Δ., από δημόσια, δημοτική ή κοινοτική αρχή ότι το αντίγραφο αυτό φέρει γνήσιες τις υπογραφές των συντακτών του (πρβλ. ΣτΕ 491/2017), αλλά από τον Πρόεδρό του Διοικητικού

Συμβουλίου κάθε σωματείου.

3. Επειδή, ομοίως, απαραδέκτως παρεμβαίνει με αυτοτελές δικόγραφο υπέρ της προσφεύγουσας εταιρείας το επαγγελματικό σωματείο με την επωνυμία «Σύνδεσμος Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων (Σ.Μ.Ε.)», καθόσον δεν νομιμοποιήθηκε ο υπογράφων το δικόγραφο δικηγόρος. Και τούτο διότι στο προσκομισθέν αντίγραφο πρακτικού της με αριθμό συνεδρίασης 10/2016 και αριθμό απόφασης 10/2016 του Διοικητικού Συμβουλίου του εν λόγω σωματείου, με το οποίο εξουσιοδοτήθηκε ο υπογράφων το δικόγραφο της πρόσθετης παρέμβασης δικηγόρος για την άσκηση της, δεν βεβαιώνεται, κατ'άρθρο 30 παρ.2 περ.β' του Κ.Δ.Δ., από δημόσια, δημοτική ή κοινοτική αρχή ότι το αντίγραφο αυτό φέρει γνήσιες τις υπογραφές των συντακτών του, αλλά από το Γενικό Διευθυντή του εν λόγω Συνδέσμου.
4. Επειδή, απαραδέκτως παρεμβαίνουν, με χωριστά δικόγραφα, για τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης πράξης ο Δήμος Αριστοτέλη Ν.Χαλκιδικής και ο Δήμος Βόλβης Ν.Θεσσαλονίκης. Και τούτο διότι, όσον αφορά το Δήμο Αριστοτέλη, δεν υπάρχει η προβλεπόμενη από το άρθρο 72 παρ.1 περ. γ' του ν.3852/2010 (Α'87) απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του εν λόγω Δήμου περί έγκρισης της ασκηθείσας από αυτόν πρόσθετης παρέμβασης (πρβλ. ΣτΕ 340/2016) και δεν αρκεί η προσκομιζόμενη 243/5607/13.3.2017 απόφαση του Δημάρχου Αριστοτέλη. Περαιτέρω, όσον αφορά το Δήμο Βόλβης, στην προσκομιζόμενη 82/2017 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου αυτού δεν περιλαμβάνεται ρητή έγκριση άσκησης πρόσθετης υπέρ της διατήρησης του κύρους της προσβαλλόμενης πράξης παρέμβασης από τον εν λόγω Δήμο, ενώ, εξάλλου, δεν έχει παρασχεθεί από το Δήμαρχο του εν λόγω Δήμου, ως νόμιμο εκπρόσωπό του, κατά το άρθρο 58 παρ.1 εδ. α' του ανωτέρω ν.3852/2010, η αναγκαία προς τον διορισθέντα από την Οικονομική Επιτροπή δικηγόρο πληρεξουσιότητα με έναν από τους προβλεπόμενους στο άρθρο 28 του Κ.Δ.Δ. τρόπους.
5. Επειδή, απαραδέκτως παρεμβαίνει υπέρ του κύρους της προσβαλλόμενης πράξης με το κοινό με Αριθμό Εισαγωγής Π161/15.3.2017 δικόγραφο πρόσθετης παρέμβασης το Σωματείο Επαγγελματιών Ουρανούπολης Χαλκιδικής (9ο των παρεμβαινόντων), δεδομένου ότι δεν νομιμοποίησε τον υπογράφοντα το δικόγραφο της πρόσθετης παρέμβασης δικηγόρο με κάποιον από τους προβλεπόμενους στο άρθρο 28 του Κ.Δ.Δ. τρόπους.
6. Επειδή, με την προσβαλλόμενη πράξη επιβλήθηκε εις βάρος της προσφεύγουσας εταιρείας πρόστιμο για αποδιδόμενες παραβάσεις πρόκλησης κινδύνου ρύπανσης ή/και υποβάθμισης του περιβάλλοντος, καθώς και πρόκλησης ρύπανσης ή/και υποβάθμισης του περιβάλλοντος, χωρίς να επηρεάζεται η συνέχιση της λειτουργίας της επιχείρησης της προσφεύγουσας εταιρείας και της δραστηριότητάς της στο Υποέργο Ολυμπιάδας των Μεταλλευτικών - Μεταλλουργικών Εγκαταστάσεων Μεταλλείων Κασσάνδρας. Ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, αφενός μεν η πρόσθετη

- παρέμβαση υπέρ της προσφεύγουσας εταιρείας (με το με Αριθμό Εισαγωγής ΠΡ751/9.3.2016 κοινό δικόγραφο) του 1ου και 3ου των παρεμβαινόντων σωματείων, «Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Νομού Χαλκιδικής» και «Σωματείο Εργαζομένων στο Εργοτάξιο των Μεταλλείων Ολυμπιάδας Χαλκιδικής - Στοά 59», αφετέρου δε η πρόσθετη παρέμβαση υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου (με το κοινό με Αριθμό Εισαγωγής Π161/15.3.2017 δικόγραφο πρόσθετης παρέμβασης) όσον αφορά τον: 1) Αγροτικό Δασικό Συνεταιρισμό Μ.Παναγίας Χαλκιδικής, 2) Αλιευτικό Σύλλογο Δήμου Αριστοτέλη Ιερισσού Χαλκιδικής, 3) Πολιτιστικό Σύλλογο Ιερισσού Χαλκιδικής «Κλειγένης», 4) Πολιτιστικό Σύλλογο Μ. Παναγίας Χαλκιδικής, 5) Πολιτιστικό Σύλλογο Νέων Ρόδων Χαλκιδικής με την επωνυμία «ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ», 6) Σύλλογο Γυναικών Ιερισσού Χαλκιδικής, 7) Σύλλογο Γυναικών Μ.Παναγίας Χαλκιδικής, και 8) Συλλόγου Φίλοι του Περιβάλλοντος Ιερισσού Χαλκιδικής, δεδομένου του ότι δεν συντρέχει έννομο συμφέρον αυτών προς άσκηση πρόσθετης παρέμβασης κατά ή υπέρ του κύρους της προσβαλλόμενης πράξης.
7. Επειδή, στο άρθρο 30 του ν.1650/1986 (Α'160) «Για την προστασία του περιβάλλοντος», όπως ισχύει εν προκειμένω κατά τον κρίσιμο χρόνο έκδοσης της προσβαλλόμενης πράξης, μετά τη θέση σε ισχύ του ν.4014/2011 (Α'209), προβλέπονται τα εξής: 1. Σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που προκαλούν οποιαδήποτε ρύπανση ή άλλη υποβάθμιση του περιβάλλοντος ή παραβαίνουν τις διατάξεις του παρόντος ή των κατ'εξουσιοδότησή του εκδιδόμενων διαταγμάτων ή υπουργικών αποφάσεων ή αποφάσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή της Περιφέρειας, ανεξάρτητα από την αστική ή ποινική ευθύνη, επιβάλλεται ως διοικητική κύρωση πρόστιμο από πεντακόσια (500) μέχρι δύο εκατομμύρια (2.000.000) ευρώ. Τα εν λόγω πρόστιμα επιβάλλονται ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράβασης, τη συχνότητα, την υποτροπή, το ύψος υπέρβασης των θεσμοθετημένων ορίων εκπομπών και την παραβίαση των περιβαλλοντικών όρων και προτύπων περιβαλλοντικών δεσμεύσεων. 2. ... 3. Για την επιβολή προστίμων, μετά από περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις που διεξάγει η Ε.Υ.Ε.Π., απαιτείται απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, κατόπιν εισήγησης της Ε.Υ.Ε.Π., ανεξαρτήτως του ύψους του προστίμου. 4. ... 5. ...». Εξάλλου, στο άρθρο 9 του ν.2947/2001 (Α'228), όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 53 παρ.2 του ν.3900/2010 (Α'213), ορίζονται τα εξής: «Α.1. Συνιστάται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων 'Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος' (Ε.Υ.Ε.Π.), η οποία υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. 2. Αρμοδιότητες της Ε.Υ.Ε.Π. είναι: (α) Ο έλεγχος και η παρακολούθηση της εφαρμογής των περιβαλλοντικών όρων που επιβάλλονται για την πραγματοποίηση έργων και δραστηριοτήτων του Δημοσίου, του ευρύτερου δημόσιου τομέα και της τοπικής αυτοδιοίκησης, αλλά και του ιδιωτικού τομέα, καθώς και η εισήγηση για την επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση παραβίασης αυτών. (β) Η συλλογή

- και η επεξεργασία στοιχείων που αφορούν την τήρηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, καθώς και των περιβαλλοντικών όρων που επιβάλλονται κατά την κείμενη νομοθεσία για την εκτέλεση και λειτουργία έργων και δραστηριοτήτων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα ... 4. Οι Επιθεωρητές Περιβάλλοντος της Ε.Υ.Ε.Π. μπορούν να διενεργούν αυτοψίες σε κάθε δημόσιο ή ιδιωτικό έργο ή δραστηριότητα που υπάγεται στις διατάξεις περί προστασίας περιβάλλοντος ή επιβάλλεται για την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων της παρ.2 του παρόντος και να προβαίνουν σε ελέγχους και μετρήσεις, καθώς και στη συλλογή κάθε χρήσιμου κατά την κρίση τους στοιχείου για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Ε.Υ.Ε.Π.. Τούτο ισχύει ανεξάρτητα από την τυχόν αρμοδιότητα άλλης αρχής να προβαίνει σε ανάλογο έλεγχο. Μετά από κάθε έλεγχο συντάσσεται έκθεση αυτοψίας από τον Επιθεωρητή ή το κλιμάκιο Επιθεωρητών που ενήργησαν τον έλεγχο. Εφόσον διαπιστωθεί παράβαση της νομοθεσίας για την προστασία του περιβάλλοντος ή των περιβαλλοντικών όρων που έχουν επιβληθεί, συντάσσεται σχετική έκθεση ελέγχου η οποία επιδίδεται στον παραβάτη, ο οποίος ταυτόχρονα καλείται σε απολογία ... Ύστερα από την υποβολή της απολογίας ή την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας που τάχθηκε για την υποβολή της, ο Επιθεωρητής Περιβάλλοντος συντάσσει αιτιολογημένη πράξη βεβαίωσης ή μη της παράβασης. Αντίγραφο της πράξης βεβαίωσης της παράβασης αποστέλλεται στην αρχή που χορήγησε στον παραβάτη την άδεια κατασκευής ή λειτουργίας του έργου ή έναρξης της δραστηριότητας ή, κατά περίπτωση, την ανανέωση αυτών. Αντίγραφο της ίδιας πράξης διαβιβάζεται επίσης και στον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών για τυχόν αξιόποινες πράξεις. 5. Σε περίπτωση που με την έκθεση της προηγούμενης παραγράφου διαπιστώνεται ρύπανση ή υποβάθμιση του περιβάλλοντος ή άλλη παράβαση από τις προβλεπόμενες στο άρθρο 30 του ν.1650/1986 ... η Ε.Υ.Ε.Π. εισηγείται την επιβολή προστίμου, ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράβασης ... 6. ... 7. ...».
8. Επειδή, στο άρθρο 20 του προαναφερόμενου ν.4014/2011 που επιγράφεται "Περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις «Αντικατάσταση του άρθρου 6 του ν.1650/1986 (Α΄160) και εναρμόνιση με άρθρο 23 της Οδηγίας 2010/75 περί Βιομηχανικών Εκπομπών (ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης)», ορίζεται ότι: «11. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου Α.4 του άρθρου 9 του ν.2947/2001 (Α΄228), μετά από κάθε αυτοψία, οι αρμόδιες αρχές ή οι περιβαλλοντικοί ελεγκτές συντάσσουν έκθεση σχετικά με τη συμμόρφωση της εγκατάστασης προς τους περιβαλλοντικούς όρους, καθώς και τα τυχόν προς τούτο αναγκαία μέτρα και ενέργειες. Η έκθεση αυτή αποστέλλεται στον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας εντός δύο μηνών από την πραγματοποίηση της αυτοψίας και η τελική έκθεση ελέγχου αναρτάται στο ΗΠΜ και δημοσιοποιείται σύμφωνα με τις προβλέψεις της Οδηγίας 2003/4/ΕΚ εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία διεξαγωγής της αυτοψίας. Οι αρμόδιες αρχές διασφαλίζουν ότι ο φορέας

- εκμετάλλευσης του έργου ή της δραστηριότητας λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη συμμόρφωση με τις υποδείξεις της έκθεσης ελέγχου εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος... 17. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής εντός έξι μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος: ... γ) καθορίζονται οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή των παραγράφων 11 ... του παρόντος άρθρου ...» και στην παράγραφο 6 του άρθρου 30 του νόμου αυτού ορίζεται ότι: «Μέχρι την έκδοση των αποφάσεων των εδαφίων γ' και δ' της παραγράφου 17 του άρθρου 20 του παρόντος διατηρούνται σε ισχύ οι υφιστάμενες διατάξεις για τους ελέγχους». Επιπλέον, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 23 της Οδηγίας 2010/75/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2010, που επιγράφεται «Περιβαλλοντικές Επιθεωρήσεις» για την μεταφορά του οποίου στο ελληνικό δίκαιο θεσπίστηκε η παράγραφος 11 του άρθρου 20 του ανωτέρω ν.4014/2011, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του νόμου αυτού, «Μετά από κάθε επιτόπου επίσκεψη, η αρμόδια αρχή συντάσσει έκθεση που περιγράφει τις σχετικές διαπιστώσεις όσον αφορά τη συμμόρφωση της εγκατάστασης με τους όρους της άδειας και περιέχει συμπεράσματα σχετικά με το κατά πόσον απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες. Η έκθεση κοινοποιείται στον οικείο φορέα εκμετάλλευσης εντός δύο μηνών από την πραγματοποίηση της επιτόπου επίσκεψης. Η έκθεση δημοσιοποιείται από την αρμόδια αρχή σύμφωνα με την οδηγία 2003/4/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2003, για την πρόσβαση του κοινού σε περιβαλλοντικές πληροφορίες, εντός τεσσάρων μηνών από την πραγματοποίηση της επιτόπου επίσκεψης ...». Παράλληλα, κατά το σημείο VI της Σύστασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4ης Απριλίου 2001 για τον καθορισμό ελάχιστων κριτηρίων σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις στα κράτη μέλη «1. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν ότι οι αρχές επιθεώρησης, μετά από κάθε επιτόπια επίσκεψη, επεξεργάζονται ... τα δεδομένα της επιθεώρησης και τα πορίσματά τους. Οι εκθέσεις θα πρέπει να οριστικοποιούνται το ταχύτερο δυνατόν. 2. ... Οι πλήρεις εκθέσεις ή, εφόσον αυτό δεν είναι εφικτό, τα συμπεράσματα των εκθέσεων αυτών, γνωστοποιούνται στη διοίκηση της οικείας ελεγχόμενης εγκατάστασης ... Οι εκθέσεις θα πρέπει να είναι προσιτές στο κοινό εντός διμήνου από την επιθεώρηση».
9. Επειδή, εξάλλου, κατά τη διάταξη του άρθρου 10 παρ.5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.2690/1999 (Α'45), με την οποία αποδίδεται γενική αρχή του διοικητικού δικαίου (ΣτΕ 3834/1997 Ολομ. σκ.13, 174/2000 σκ.8 κ.ά.), οι προθεσμίες που τάσσονται στη Διοίκηση προς ενέργεια είναι ενδεικτικές, εκτός αν προκύπτει αντίθετη βούληση του νομοθέτη, και συνεπώς η Διοίκηση δύναται να ενεργήσει και μετά την λήξη των πιο πάνω προθεσμιών, μέσα σε εύλογο χρόνο.
10. Επειδή, κατά τα προκύπτοντα από τα στοιχεία του φακέλου, με την

201745/26.7.2011 κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Πολιτισμού και Τουρισμού εγκρίθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι του έργου «α) Μεταλλευτικές-Μεταλλουργικές Εγκαταστάσεις Μεταλλείων Κασσάνδρας και β) Απομάκρυνση, Καθαρισμός και Αποκατάσταση Χώρου Απόθεσης Παλαιών Τελμάτων Ολυμπιάδας» με δικαιούχο την προσφεύγουσα εταιρεία «Ελληνικός Χρυσός Α.Ε.Μ.Β.Χ.». Η αδειοδοτούμενη με την ανωτέρω απόφαση (Α.Ε.Π.Ο.) δραστηριότητα αφορά στην εκμετάλλευση των μεταλλείων Κασσάνδρας και αναπτύσσεται στην ανατολική ακτή της Χαλκιδικής εντός των διοικητικών ορίων των Δήμων Αρναίας, Παναγιάς και Σταγείρων-Ακάνθου και ήδη Δήμου Αριστοτέλη. Η μεταλλευτική δραστηριότητα στην εν λόγω περιοχή ανάγεται στις αρχές της κλασικής αρχαιότητας. Στη σύγχρονη εποχή η εκμετάλλευση των μεταλλείων είχε αρχικώς παραχωρηθεί στην Ανώνυμη Ελληνική Εταιρεία Χημικών Προϊόντων και Λιπασμάτων, η οποία το 1953 εκμεταλλεύθηκε το υπόγειο μεταλλείο του Μαντέμ Λάκκου και εν συνεχεία το υπόγειο μεταλλείο των Μαύρων Πετρών, ενώ κατασκεύασε εργοστάσιο εμπλουτισμού στο Στρατώνι και διαμόρφωσε λιμενικές εγκαταστάσεις για τη μεταφορά των παραγόμενων προϊόντων. Το 1972 η δραστηριότητα επεκτάθηκε και στην Ολυμπιάδα με την εκμετάλλευση του χρυσοφόρου κοιτάσματος και την κατασκευή μονάδας κατεργασίας των παραγόμενων προϊόντων που προωθούνταν στις λιμενικές εγκαταστάσεις Στρατωνίου. Η εταιρεία αυτή λόγω ζημιών τέθηκε σε ειδική εκκαθάριση το 1991 υπό το καθεστώς του ν.1892/1990. Μετά από δύο άγονους διαγωνισμούς, η συγκεκριμένη οικονομική μονάδα των μεταλλείων Κασσάνδρας αποκτήθηκε τελικώς από την εταιρεία TVX GOLD Inc., την οποία υποκατέστησε στην υπογραφή της σχετικής σύμβασης η θυγατρική της TVX Hellas Ανώνυμη Εταιρεία Μεταλλείων και Βιομηχανίας Χρυσού. Η σύμβαση που υπεγράφη αφορούσε τη μεταβίβαση του συνόλου του ενεργητικού των εν λόγω μεταλλείων και κυρώθηκε με το ν.2436/1996, ενώ με το π.δ.266/1996 εγκρίθηκε η εισαγωγή κεφαλαίων από το εξωτερικό υπέρ της εν λόγω εταιρείας, προκειμένου να υλοποιήσει σχέδιο επένδυσης των μεταλλείων. Εν τω μεταξύ, η TVX Hellas, ενόψει και της ακυρώσεως των περιβαλλοντικών αδειοδοτήσεων, δεν μπόρεσε να υλοποιήσει το επενδυτικό σχέδιο που αποτέλεσε όρο της συναφθείσας με το Δημόσιο σύμβασης, με αποτέλεσμα την καταγγελία αυτής εκ μέρους του Δημοσίου και τον εξωδικαστικό συμβιβασμό των εκατέρωθεν αξιώσεων. Ο συμβιβασμός κυρώθηκε με το άρθρο 51 του ν.3220/2004, με το επόμενο δε άρθρο 52 κυρώθηκε η νέα σύμβαση του Δημοσίου με την προσφεύγουσα εταιρεία, βάσει της οποίας το σύνολο των στοιχείων του ενεργητικού των μεταλλείων Κασσάνδρας μεταβιβάστηκε σε αυτή έναντι τιμήματος 11.000.000 ευρώ, επιβλήθηκε δε στην εταιρεία η υποχρέωση να εκπονήσει και να υποβάλει σχέδιο εκμετάλλευσης των μεταλλείων, το οποίο θα μεριμνά ειδικώς για την

περιβαλλοντική αποκατάσταση των προγενέστερων εκμεταλλεύσεων και την απασχόληση των εργαζομένων στις λειτουργούσες εκμεταλλεύσεις. Προς εκπλήρωση της συμβατικής της υποχρέωσης η προσφεύγουσα υπέβαλε ολοκληρωμένο επενδυτικό σχέδιο ανάπτυξης των μεταλλείων Κασσάνδρας, επί του οποίου γνωμοδότησε θετικά η Διεύθυνση Μεταλλευτικών και Βιομηχανικών Ορυκτών του Υπουργείου Ανάπτυξης με το από 27.3.2006 έγγραφό της. Ακολούθως, κινήθηκε η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης για την αξιοποίηση των κοιτασμάτων Ολυμπιάδας, Μαύρων Πετρών και Σκουριών και εκδόθηκε η ανωτέρω απόφαση, με την οποία εγκρίθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι του έργου. Ειδικότερα, το επίμαχο έργο αφορά στην εκμετάλλευση των κοιτασμάτων Ολυμπιάδας, Σκουριών και Μαύρων Πετρών των μεταλλείων Κασσάνδρας, που εκτείνονται εντός συνολικής μεταλλευτικής παραχώρησης 264.000 στρεμμάτων, μέσω καθετοποιημένης διαδικασίας παραγωγής συμπυκνωμάτων μολύβδου, ψευδαργύρου, πυριτών, χαλκού/χρυσού, καθώς και μεταλλικού χρυσού, χαλκού και αργύρου, τα οποία θα διοχετεύονται στην αγορά από τις λιμενικές εγκαταστάσεις Στρατωνίου, καθώς και στην αποκατάσταση των χώρων απόθεσης παλαιών τελμάτων της Ολυμπιάδας και των λοιπών χώρων που έχουν θιγεί από τις προηγούμενες εκμεταλλεύσεις. Η επένδυση εκλαμβάνεται ως ενιαία και αδιαίρετη και συνίσταται σε επεμβάσεις σε υφιστάμενες και νέες μεταλλευτικές εγκαταστάσεις, καθώς και σε μέτρα περιβαλλοντικής αποκατάστασης προγενέστερων εκμεταλλεύσεων. Για τον σκοπό αυτό στο έργο ενσωματώνονται οι υφιστάμενες μεταλλευτικές εγκαταστάσεις Στρατωνίου, οι οποίες ήδη λειτουργούν και οι αντίστοιχες της Ολυμπιάδας που είναι ανενεργείς. Το σχέδιο περιλαμβάνει τα εξής υποέργα: 1) Υπόεργο Ολυμπιάδας: Ανάπτυξη υφιστάμενου μεταλλείου χρυσοφόρου κοιτάσματος με υπόγεια εκμετάλλευση, επαναλειτουργία του υφιστάμενου εργοστασίου εμπλουτισμού για περιορισμένο χρονικό διάστημα, κατασκευή σήραγγας προσπέλασης που θα συνδέει το υπόγειο μεταλλείο με τις εγκαταστάσεις του Μαντέμ Λάκκου, αποκατάσταση χώρου απόθεσης παλαιών τελμάτων και λοιπά συνοδά έργα. 2) Υπόεργο Σκουριών: Εκμετάλλευση νέου χρυσοφόρου-χαλκούχου κοιτάσματος με συνδυασμό επιφανειακής και υπόγειας εκμετάλλευσης, κατασκευή εργοστασίου εμπλουτισμού, δημιουργία χώρου απόθεσης αδρανών εξορυκτικών αποβλήτων και λοιπά συνοδά έργα. 3) Υπόεργο Μαύρων Πετρών - Μαντέμ Λάκκου: Ανάπτυξη υφιστάμενου μεταλλείου με υπόγεια εκμετάλλευση, υφιστάμενο εργοστάσιο εμπλουτισμού που θα λειτουργήσει για περιορισμένο χρονικό διάστημα, νέο εργοστάσιο εμπλουτισμού, εγκατάσταση απόθεσης στερεών αποβλήτων στον χείμαρρο Κοκκινόλακκα και λοιπά συνοδά έργα. 4) Υπόεργο μεταλλουργίας Μαντέμ Λάκκου: Κατασκευή εργοστασίου μεταλλουργίας για την παραγωγή χρυσού, αργύρου και χαλκού που θα λειτουργεί με τη μέθοδο της ακαριαίας τήξης. 5) Υπόεργο επέκτασης λιμενικών εγκαταστάσεων Στρατωνίου. Η συνολική

έκταση της επιφάνειας του εδάφους που καταλαμβάνουν οι υφιστάμενες, νέες και προς αποκατάσταση εγκαταστάσεις ανέρχεται σε 3.315 στρέμματα και δεν εμπίπτει, κατά την ως άνω εγκριτική απόφαση, ούτε σε ειδικά προστατευόμενες ζώνες του δικτύου Natura ούτε σε περιοχές αρχαιολογικού ενδιαφέροντος. Βασικές επιλογές του σχεδιασμού είναι, μεταξύ άλλων: α) η χρήση της μεθόδου της υπόγειας, κατά βάση, εκμετάλλευσης, με την οποία επιτυγχάνεται η ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών οχλήσεων, β) η κατασκευή υπόγειας στοάς για τη μεταφορά των προϊόντων και αποβλήτων από την Ολυμπιάδα στον Μαντέμ Λάκκο, κατά τρόπο ώστε αφενός να απελευθερώνεται η δημόσια οδός που χρησιμοποιούνταν για τις μεταφορικές ανάγκες των υφιστάμενων εκμεταλλεύσεων, η οποία επιβάρυνε τόσο το πολιτιστικό όσο και το φυσικό και το ανθρωπογενές περιβάλλον της περιοχής και αφετέρου να αποτρέπεται η διατάραξη της Ειδικής Ζώνης Διατήρησης (ΕΖΔ) «Όρος Στρατωνικό-Κορυφή Σκαμνί» που βρίσκεται στην άμεση περιοχή των έργων, γ) η χωρική συγκέντρωση του μεγαλύτερου μέρους των δραστηριοτήτων στην περιοχή του Μαντέμ Λάκκου όπου βρίσκεται η βιομηχανική ζώνη που θεσμοθετήθηκε με το από 18.10.1979 π.δ. και η παύση λειτουργίας και αποκατάσταση παλαιών εργοστασίων και χώρων απόθεσης στις περιοχές Ολυμπιάδας και Στρατωνίου, ώστε να επιτυγχάνεται γεωγραφικός περιορισμός των περιβαλλοντικών οχλήσεων και εξυγίανση των περιβαλλοντικά ευαίσθητων περιοχών και δ) η υιοθέτηση των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών που έχουν αναπτυχθεί σε όλες τις εκφάνσεις της επίμαχης δραστηριότητας (εξόρυξη, μέθοδος μεταλλουργίας, διαχείριση αποβλήτων, υδάτων, μείωση εκπομπών, κατασκευή χώρων απόθεσης κ.λπ.). Η επιλογή χωροθέτησης, κατόπιν εξέτασης εναλλακτικών λύσεων, των επιμέρους μονάδων και υποστηρικτικών δομών, των εφαρμοστέων τεχνικών μεθόδων και λοιπών παραμέτρων της μεταλλευτικής δραστηριότητας στηρίχθηκε σε εμπειριστατωμένη μελέτη των περιβαλλοντικών μέσων και ευαίσθητων στοιχείων του φυσικού, πολιτιστικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που ενδέχεται να προκληθούν από το επίμαχο έργο. Ως απαραίτητη προϋπόθεση για την αξιοποίηση των παραγόμενων συμπυκνωμάτων πυριτών Ολυμπιάδας και χαλκού-χρυσού Σκουριών στο νέο εργοστάσιο μεταλλουργίας, που εγκαθίσταται εντός της βιομηχανικής ζώνης Στρατονίκης-Στρατωνίου, τίθεται η εφαρμογή της πυρομεταλλουργικής μεθόδου ακαριαίας τήξης (flash smelting), αποκλεισμένης της χρήσης κυανίου ή ενώσεων του κατά τη λειτουργία της μεταλλουργίας. Με την Α.Ε.Π.Ο. τίθενται γενικοί όροι για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων που αναμένεται να προκληθούν τόσο στο φυσικό (αέρας, επιφανειακά, υπόγεια και θαλάσσια ύδατα, έδαφος, χλωρίδα/πανίδα), όσο και στο ανθρωπογενές περιβάλλον (οικισμοί, αρχαιολογικοί χώροι) και ειδικοί όροι για κάθε υπόεργο με ιδιαίτερη έμφαση στη διαχείριση των αποβλήτων. Επίσης υπάρχει πρόβλεψη για τη σταδιακή

αποκατάσταση των περιοχών κατά τη διάρκεια λειτουργίας της εκμετάλλευσης και τίθενται γενικοί και ειδικοί, ανά υποέργο, όροι προς διασφάλιση της επιτυχούς περιβαλλοντικής αποκατάστασης (όροι δ3.1 επ. και κυρίως δ3.11), με προτεραιότητα στην αποκατάσταση των ιστορικών αποθέσεων και λιμνών τελμάτων (όρος δ1.41). Κατά την αποκατάσταση των περιοχών λαμβάνεται υπόψη το συνολικό σχέδιο ρύθμισης των μετα-μεταλλευτικών χρήσεων γης των περιοχών επέμβασης, το οποίο εκπονείται από την προβλεπόμενη στον όρο δ1.39 Επιστημονική Επιτροπή Ελέγχου Τήρησης των Περιβαλλοντικών Όρων και εξετάζει τη δυνατότητα ένταξης εγκαταστάσεων και περιοχών σε πρόγραμμα αξιοποίησής τους από την τοπική κοινωνία, με ειδική δε μελέτη του φορέα εκμετάλλευσης καθορίζονται τα τεχνικοοικονομικά στοιχεία για την επανένταξη των περιοχών επέμβασης στις προβλεπόμενες από το ρυθμιστικό σχέδιο χρήσεις (όροι δ3.4 και δ3.6). Περαιτέρω, οργανώνεται ειδικό πρόγραμμα παρακολούθησης του έργου και της ποιότητας του περιβάλλοντος με αναλυτική καταγραφή των μεταβλητών που θα καταγράφονται για κάθε υποέργο και για κάθε περιβαλλοντικό μέσο (ατμόσφαιρα, επιφανειακά, υπόγεια και θαλάσσια ύδατα, έδαφος, ακουστικό περιβάλλον, δονήσεις, ακτινοβολίες, χλωρίδα και πανίδα) και καθορισμό της συχνότητας των μετρήσεων, τα σχετικά δε στοιχεία, πέραν της υποβολής τους στις αρμόδιες υπηρεσίες, δημοσιοποιούνται άμεσα στο διαδίκτυο, ώστε να είναι προσιτά στο ευρύ κοινό, ενώ ετησίως ο οικείος Δήμος ενημερώνεται για την πορεία του έργου με ειδική έκθεση περιβαλλοντικής παρακολούθησης (όροι δ4.6 και δ4.11.ii-iii). Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στο μηχανισμό ελέγχου της τήρησης των περιβαλλοντικών όρων, προς τούτο δε προβλέπεται η σύσταση, με κοινή υπουργική απόφαση, Επιστημονικής Επιτροπής Ελέγχου Τήρησης των Περιβαλλοντικών Όρων με συμμετοχή και εκπροσώπου του δήμου όπου υπάγεται το έργο, η οποία θα ελέγχει, μέσω των ετήσιων εκθέσεων που θα εκπονεί ο φορέας του έργου και των τεχνικών μελετών και των αποτελεσμάτων των αναλύσεων που κατατίθενται στις αρμόδιες υπηρεσίες, τον τρόπο υλοποίησης της προσβαλλόμενης απόφασης, αλλά και εσωτερικής Επιστημονικής Ομάδας Ελέγχου Τήρησης των Περιβαλλοντικών Όρων που υποχρεούται να συστήσει προς το σκοπό αυτό ο φορέας του έργου (περιβαλλοντικοί όροι δ1.39 και δ1.40). Εξάλλου, σε συμφωνία με την αρχή της περιβαλλοντικής ευθύνης, η Α.Ε.Π.Ο. επιβάλλει την κατάθεση εγγυητικής επιστολής ύψους 50.000.000 ευρώ, την υποχρεωτική ασφαλιστική κάλυψη στο πλαίσιο του π.δ.148/2009, καθώς και πρόσθετη ασφαλιστική κάλυψη τουλάχιστον 1.500.000 ευρώ ετησίως για την εγκατάσταση απόθεσης αποβλήτων στον Κοκκινόλακκα, ενώ προβλέπει την υποχρέωση τροποποίησης των περιβαλλοντικών όρων ή προσθήκης νέων σε περίπτωση που δημιουργηθούν σοβαρά προβλήματα υποβάθμισης του περιβάλλοντος. Ειδικοί περιβαλλοντικοί όροι έχουν τεθεί προς διασφάλιση της κοινωνικής διάστασης του έργου και της διοχέτευσης των κοινωνικοοικονομικών ωφελειών, κατά

βάση, προς την τοπική κοινωνία (όροι δ1.32, δ1.37, δ1.38, δ3.4) [ΣτΕ ΟΛ 549, 551/2015, σκ.6].

11. Επειδή, περαιτέρω, από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτουν τα εξής: Κλιμάκιο Επιθεωρητών Περιβάλλοντος του Τομέα Βορείου Ελλάδος της Ειδικής Υπηρεσίας Επιθεωρητών Περιβάλλοντος (Ε.Υ.Ε.Π.) του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠ.Ε.Κ.Α.), διενήργησαν στις 5.4.2013, 5.7.2013, 27.9.2013, 22.10.2013, 21.1.2014, 22.5.2014 και 26.8.2014 αυτοψίες και δειγματοληψίες, στα πλαίσια έκτακτου, μερικού ελέγχου για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων και της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας στο Υποέργο Ολυμπιάδας «Απομάκρυνση, Καθαρισμός και Αποκατάσταση Χώρου Απόθεσης Παλαιών τελμάτων Ολυμπιάδας» της προσφεύγουσας εταιρείας, ενώ, στις 30.1.2014, 7 και 25.2.2014 και 30.5.2014 δειγματοληψίες υγρών. Ειδικότερα, κατά την αυτοψία της 5.4.2013, στους χώρους παλαιών αποθέσεων αρσеноπουρίτη, που διενεργήθηκε από Κλιμάκιο Επιθεωρητών Περιβάλλοντος αποτελούμενο από τους Επιθεωρητές Περιβάλλοντος Στέλιο Μαυρομάτη, Σοφία Χριστοφόρου και Βασίλειο Βαγγελινό, παρουσία της Βουλευτού Κατερίνας Ιγγλέζη, μετά από καταγγελία της ίδιας για εκροή υγρών αποβλήτων της εγκατάστασης σε ρέματα της περιοχής, επιδείχθηκαν από την ως άνω βουλευτή δύο σημεία εκροής τα οποία ελέγχθηκαν και λήφθηκαν 4 δείγματα σύμφωνα με πρωτόκολλο δειγματοληψίας που συντάχθηκε επιτόπου. Κατά την αυτοψία αυτή, λόγω απεργίας των εργαζομένων της προσφεύγουσας εταιρείας δεν υπήρχε συνοδεία υπεύθυνου της τελευταίας και το εργοστάσιο εμπλουτισμού Ολυμπιάδας ήταν εκτός λειτουργίας. Κατά την αυτοψία της 5.7.2013, που διενεργήθηκε κατόπιν καταγγελίας για διαφυγή σκόνης στον οικισμό Ολυμπιάδας, ελέγχθηκαν, από τους Επιθεωρητές Περιβάλλοντος Στέλιο Μαυρομάτη και Σοφία Χριστοφόρου, οι χώροι απόθεσης παλαιών τελμάτων Ολυμπιάδας (Πλατεία Φιρέ, Πλατεία Πηγαδιού, Τέλμα Ολυμπιάδας, Πλατεία Ελιά, Πλατεία Φιλτροπρεσσας, Εργοστάσιο Εμπλουτισμού, Σωροί Αρσеноπουρίτη), λειτουργούντος του εργοστασίου εμπλουτισμού Ολυμπιάδας. Κατά τον έλεγχο αυτό διενεργήθηκαν δειγματοληψίες στερεών. Στις 27.9.2013, από τους ανωτέρω Επιθεωρητές, ελέγχθηκαν ο χώρος παλαιού τέλματος Ολυμπιάδας και οι χώροι απόθεσης αρσеноπουρίτη (Τέλμα Ολυμπιάδας, Σωροί αρσеноπουρίτη, Πλατεία Ελια, Αποθήκες προϊόντος, Λίμνες Διαύγασης, Νέα μονάδα λιθογόμωσης και μονάδα επεξεργασίας νερών, Πλατεία λεπτομερούς, Εργοστάσιο εμπλουτισμού). Στις 22.10.2013, από τους ίδιους ως άνω Επιθεωρητές Περιβάλλοντος, κατά τη διενέργεια αυτοψίας στο Στρατώνι λήφθηκαν δείγματα στερεών υλικών και αποβλήτων από το ένδικο υποέργο (τέλμα από πλατεία τροφοδοσίας, λεπτομερές υπόλειμμα, αδρομερές υπόλειμμα, προϊόν εμπύκνωμα ASPY) για τη διενέργεια χημικών αναλύσεων σύστασης και δοκιμών εκπλυσιμότητας. Στις 21.1.2014, 30.1.2014, 7.2.2014 και 25.2.2014 λήφθηκαν δείγματα υγρών αποβλήτων από την έξοδο των

λιμνών διαύγασης, καθώς και δείγμα νερού από την κοίτη κλάδου ρέματος που διέρχεται των χώρων απόθεσης αρσενοπυρίτη πριν την εκβολή του στο ρέμα Μαυρόλακκα. Κατά την αυτοψία της 22.5.2014 εξετάστηκε η πρόοδος των έργων στο εργοστάσιο Ολυμπιάδας και πραγματοποιήθηκαν δειγματοληψίες υγρών αποβλήτων και νερών, ενώ, στις 30.5.2014 πραγματοποιήθηκαν δειγματοληψίες υγρών αποβλήτων. Στις 26.8.2014 διενεργήθηκε αυτοψία στο εργοστάσιο Ολυμπιάδας για να εξεταστεί η διαχείριση στερεών αποβλήτων (χρησιμοποιημένα φίλτρα από φιλτόπρεσες και λοιπά απόβλητα). Κατόπιν, συντάχθηκε η οικ.486/16.1.2015 Έκθεση Ελέγχου που επιδόθηκε στην προσφεύγουσα εταιρεία, η οποία ταυτόχρονα κλήθηκε να εκθέσει τις απόψεις της. Μετά την υποβολή των απόψεων της 16.2.2014 απόψεων της τελευταίας, συντάχθηκε από την Προϊσταμένη της Επιθεώρησης Βορείου Ελλάδας η με Αριθ.Πρωτ. οικ.14505/30.9.2015 Πράξη βεβαίωσης παράβασης, με την οποία βεβαιώθηκαν οι εξής παραβάσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων: 1) Παράβαση 1η, από την οποία δημιουργείται κίνδυνος ρύπανσης και υποβάθμισης του περιβάλλοντος: Ελλιπής υποβολή στοιχείων σχετικά με την επικινδυνότητα του παραγόμενου προϊόντος (συμπύκνωμα πυριτών). Η εταιρεία δεν παρέθεσε στην εγκεκριμένη ΜΠΕ (2009) που συνοδεύει την Α.Ε.Π.Ο., όλα τα απαραίτητα στοιχεία σχετικά με τα θέματα επικινδυνότητας του προϊόντος και κατά συνέπεια δεν προέβλεψε μέτρα για τον ασφαλή χειρισμό του, προκειμένου να αποτρέπεται η ρύπανση του περιβάλλοντος και να διασφαλίζεται η προστασία της ανθρώπινης υγείας, κατά παράβαση των Πινάκων 1 και 2 της ΚΥΑ 69269/5387/1990 (Β'678) και του άρθρου 1 του ν.1650/1986. 2) Παράβαση 2η, από την οποία δημιουργήθηκε κίνδυνος ρύπανσης και υποβάθμισης του περιβάλλοντος: Μη τήρηση διατάξεων ασφαλούς θαλάσσιας μεταφοράς του προϊόντος Ολυμπιάδας. Το διακινούμενο προϊόν Ολυμπιάδας, κατά το χρονικό διάστημα 2012 έως τον Οκτώβριο 2013, δεν είχε δηλωθεί ως επικίνδυνο εμπόρευμα και ως εκ τούτου δεν τηρήθηκαν οι απαιτήσεις και οι περιορισμοί που προβλέπονται στον IMDG Code, κατά παράβαση του άρθρου 19 του Π.Δ.405/1996 (Α'272) και του άρθρου 1 του ν.1650/1986. 3) Παράβαση 3η: Ελλιπής τήρηση όρων και απαιτήσεων για έργα αποκατάστασης στην Ολυμπιάδα. Η εταιρεία εκτελούσε τις εργασίες απόληψης και αποκατάστασης του χώρου απόθεσης παλαιών τελμάτων Ολυμπιάδας, κατά παράβαση των όρων της Α.Ε.Π.Ο., της εγκεκριμένης ΜΠΕ (2009) του υποέργου και των ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006 (Α'272) και ΗΠ 24944/1159/2006 (Β'791). Συγκεκριμένα: i) Σε κανένα τμήμα της λίμνης τέλματος, όπου είχαν γίνει επεμβάσεις, δεν είχαν ξεκινήσει παράλληλα εργασίες αποκατάστασης, κατά παράβαση των όρων δ2.88 και δ2.92 της Α.Ε.Π.Ο. και της εγκεκριμένης ΜΠΕ (2009) αποκατάστασης που τη συνοδεύει (§ 6.2.1). ii) Η απόληψη γινόταν από διαφορετικά σημεία της επιφάνειας, χωρίς να τηρείται ένα ενιαίο μέτωπο επέμβασης, κατά παράβαση του όρου δ.2.88 της Α.Ε.Π.Ο. και της

εγκεκριμένης ΜΠΕ του υπόργου που τη συνοδεύει (§ 6.2.1). iii) Η εταιρεία εκτελούσε εργασίες αποκατάστασης των χώρων απόθεσης αρσενοπυρίτη και παλαιού τέλματος Ολυμπιάδας, χωρίς να έχει προηγηθεί η έγκριση, με απόφαση του Γ.Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, Ειδικής Μελέτης Εξυγίανσης-Αποκατάστασης (ΕΜΕΑ), κατά παράβαση του όρου δε.88 της Α.Ε.Π.Ο., των άρθρων 9 και 12 της ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006 και του Κεφαλαίου 7 του Παρατήματος της ΚΥΑ ΗΠ 24944/1159/2006 από τα οποία απαιτείται η έγκριση της ΕΜΕΑ, πριν την έναρξη των έργων. 4) Παράβαση 4η, από την οποία προκλήθηκε ρύπανση του περιβάλλοντος: Διάθεση ανεπαρκώς επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων. Η εταιρεία διέθετε επεξεργασμένα υγρά απόβλητα (εκροές νερών μεταλλείου Ολυμπιάδας) στο περιβάλλον με υπερβάσεις ως προς τα επιτρεπόμενα όρια διάθεσης μετάλλων, καθώς και του pH, κατά παράβαση του όρου β2.β της Α.Ε.Π.Ο. Συγκεκριμένα: i) Η εταιρεία σύμφωνα με τις δειγματοληψίες των επιθεωρητών, κατά το χρονικό διάστημα 21.1.2014 έως 30.5.2014 διέθεσε υγρά απόβλητα (νερά μεταλλείου) με υπερβάσεις ως προς τις συγκεντρώσεις των μετάλλων μαγγανίου (Mn), ψευδαργύρου (Zn), καδμίου (Cd), αρσενικού (As), ενώ σύμφωνα με τα αποτελέσματα των αναλύσεων των δειγμάτων που ελήφθησαν στις 22 και 30.5.2014 το pH ήταν υψηλότερο του επιτρεπτού και στις 7.2.2014 η συγκέντρωση του ολικού (Fe) ήταν 1.200μg/l. Συγκεκριμένα, οι μέσες τιμές των συγκεντρώσεων των ανωτέρω μετάλλων, υπερέβαιναν από 100 έως και 1272% τα εγκεκριμένα όρια, ενώ σε όλα τα στιγμιαία δείγματα οι συγκεντρώσεις των μετάλλων ψευδαργύρου (Zn) και μαγγανίου (Mn), υπερέβαιναν τα εγκεκριμένα όρια, ενώ σε όλα τα στιγμιαία δείγματα οι συγκεντρώσεις των μετάλλων ψευδαργύρου (Zn) και μαγγανίου (Mn), υπερέβαιναν τα εγκεκριμένα όρια της Απόφασης Νομάρχη Χαλκιδικής 96400/1985 (Β΄573), όπως φαίνονται στον πίνακα 2 της ανωτέρω Έκθεσης Ελέγχου, κατά παράβαση του όρου β2.β της Α.Ε.Π.Ο. ii) Η εταιρεία, κατά τα έτη 2011, 2012 και 2013, σύμφωνα με τις ετήσιες εκθέσεις της για την Περιβαλλοντική Παρακολούθηση του έργου, διέθεσε υγρά απόβλητα με υπερβάσεις ως προς τις συγκεντρώσεις των μετάλλων σίδηρος (Fe), μαγγάνιο (Mn), ψευδάργυρος (Zn) και κάδμιο (Cd), για το οποίο μάλιστα οι υπερβάσεις αφορούσαν τόσο στην Ετήσια Μέση Συγκέντρωση (ΕΜΣ) όσο και στην Μέγιστη Επιτρεπόμενη Συγκέντρωση (ΜΕΣ). Επιπλέον, τα έτη 2012 και 2013 τα υγρά απόβλητα διατέθηκαν με υπερβάσεις στις ΕΜΣ και μολύβδου (Pb), ενώ το 2013 υπήρχε υπέρβαση και στην ΕΜΣ του αρσενικού (As). Επομένως, βάσει των αποτελεσμάτων της εταιρείας, προκύπτει ότι τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων υπερέβαιναν τα επιτρεπόμενα όρια διάθεσης ως προς τα μέταλλα σίδηρο, μαγγάνιο, ψευδάργυρο, κάδμιο, μολύβδο και αρσενικό, όπως αναλυτικά φαίνονται στον πίνακα 3 της ως άνω Έκθεσης Ελέγχου, κατά παράβαση του όρου β2.β της Α.Ε.Π.Ο. iii) Η εταιρεία, στις 5.4.2013, διέθεσε όξινες απορροές (με pH=2,67) δια μέσω οχετού σε κλάδο

του ρέματος Μαυρόλακκα, κατάντη των χώρων αρσενοπυρίτη, με σημαντικά υψηλές συγκεντρώσεις βαρέων μετάλλων [ολικός σίδηρος (Fe), μαγγάνιο (Mn), χαλκός (Cu), ψευδάργυρος (Zn), ολικό χρώμιο (Cr) και αρσενικό (As)], οι οποίες υπερβαίνουν τα θεσμοθετημένα όρια του όρου β2.β από 55 έως 194.300%, κατά παράβαση των όρων δ1.22 και β2.β της Α.Ε.Π.Ο, του άρθρου 1 του ν.1650/1986 και του άρθρου 14 του ν.4042/2012. 5) Παράβαση 5η, από την οποία προκλήθηκε υποβάθμιση του περιβάλλοντος λόγω πρόκλησης ρύπανσης στα επιφανειακά ύδατα: Η εταιρεία δεν παρακολουθεί την ποιότητα των υγρών αποβλήτων σύμφωνα με τα όρια και τις εξεταζόμενες παραμέτρους που προβλέπονται στον όρο β2.β της Α.Ε.Π. και της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010 (Β'1909), κατά παράβαση αυτών. Συγκεκριμένα: i) Η εταιρεία, συγκρίνει τα αποτελέσματα των αναλύσεων που διενεργεί για την παρακολούθηση της ποιότητας των εκροών των υγρών αποβλήτων, με τις οριακές τιμές του πίνακα II.A) της Απόφασης του Νομάρχη Χαλκιδικής 96400/1985 και όχι με αυτές που τίθενται από την Α.Ε.Π.Ο, κατά παράβαση των όρων δ4.15iii και β2.β αυτής. ii) Ομοίως, η εταιρεία συγκρίνει τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των επιφανειακών υδάτων των αποδεκτών με τα όρια της Απόφασης του Νομάρχη Χαλκιδικής 96400/1985 (Πίνακας Β) και όχι με τα Πρότυπα Ποιότητας Περιβάλλοντος (ΠΠΠ) της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010, κατά παράβαση του όρου δ4.33 της Α.Ε.Π.Ο. iii) Η εταιρεία, για το σύνολο των εξεταζόμενων μετάλλων, μετράει την συγκέντρωση των εν διαλύσει μετάλλων και όχι την ολική, κατά παράβαση της παρ.3 του μέρους Γ του Παραρτήματος Ι της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010. 6) Παράβαση 6η, από την οποία δημιουργείται κίνδυνος ρύπανσης και υποβάθμισης του περιβάλλοντος: Ελλιπής χαρακτηρισμός παραγόμενου αποβλήτου ως προς την ιδιότητά του ως 'αποβλήτου' και ελλιπής προσδιορισμός της επικινδυνότητάς του. Η εταιρεία δεν χαρακτήρισε ως 'απόβλητο' το παραγόμενο υπόλειμμα εμπλουτισμού τέλματος Ολυμπιάδος και επιπλέον δεν προχώρησε στον χαρακτηρισμό του ως επικίνδυνου ή μη αποβλήτου, κατά παράβαση του ν.4042/2012 και της ΚΥΑ 39624/2209/Ε103/2009. Συγκεκριμένα: i) Η εταιρεία χαρακτηρίζει το αδρομερές και λεπτομερές υπόλειμμα κατεργασίας του παλαιού τέλματος Ολυμπιάδας ως «προϊόν» και όχι ως απόβλητο, όπως θα έπρεπε, για το λόγο ότι είναι εμπορεύσιμο. Επί της ουσίας δηλαδή έχει προχωρήσει στον αποχαρακτηρισμό του υπολείμματος κατεργασίας από απόβλητο, χωρίς όμως να τεκμηριώνεται ότι πληρούνται όλοι οι όροι του άρθρου 13 του ν.4042/2012. ii) Ως επακόλουθο της ανωτέρω παράβασης είναι η εταιρεία να μην έχει διενεργήσει τις προβλεπόμενες αναλύσεις για την ταξινόμησή τους ως επικίνδυνων ή μη, κατά παράβαση του άρθρου 24 Παράρτημα II της ΚΥΑ 39624/2209/Ε103/2009. 7) Παράβαση 7η, από την οποία προκλήθηκε ρύπανση του περιβάλλοντος: Αποθήκευση αποβλήτου (υπόλειμμα κατεργασίας) σε μη προβλεπόμενο χώρο. Η εταιρεία απόθεσε, κατ'εκτίμηση περίπου 100.000 t αδρομερές υπόλειμμα κατεργασίας από το εργοστάσιο Ολυμπιάδας στην

Πλατεία «Φιρέ» μη προβλεπόμενο, από την Α.Ε.Π.Ο., χώρο, ο οποίος δεν είχε τις κατάλληλες υποδομές για τη διαχείριση των παραγόμενων στραγγιδίων και των απορροών, καθώς και για την αποφυγή διασκορπισμού του, κατά παράβαση των όρων δ2.89, δ1.17 και δ1.19 της Α.Ε.Π.Ο. και εν γένει των διατάξεων περί διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων των ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006 (Β΄383) και ΗΠ 24944/1159/2006. 8) Παράβαση 8η, από τα σκέλη i) και ii) της οποίας προκλήθηκε ρύπανση και υποβάθμιση του περιβάλλοντος, ενώ από το σκέλος iii) αυτής δημιουργείται κίνδυνος υποβάθμισης του περιβάλλοντος: Μη σύννομη διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων, κατά παράβαση των ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006 και ΗΠ 24944/1159/2006, καθώς και του άρθρου 14 του ν.4042/2012. Συγκεκριμένα: i) Η εταιρεία συγκέντρωνε από κοινού επικίνδυνα απόβλητα (φιλτρώπανα) με κωδικό ΕΚΑ 15 02 02* και μη επικίνδυνα απόβλητα, κυρίως υλικά συσκευασιών (χάρτινες και πλαστικές συσκευασίες) σε ανοικτούς κάδους, οι οποίοι βρίσκονταν στον άυλειο χώρο του εργοστασίου κατά παράβαση των διατάξεων των ανωτέρω ΚΥΑ. ii) Η εταιρεία διέθεσε ανεξέλεγκτα ποσότητες επικίνδυνων αποβλήτων (χρησιμοποιημένα φιλτρώπανα) χρησιμοποιημένων φίλτρων, κατά παράβαση των άρθρων 7 και 10 της ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006 και του άρθρου 14 του ν.4042/2012. iii) Η εταιρεία, παρέδιδε το λεπτομερές υπόλειμμα κατεργασίας τέλματος Ολυμπιάδας, για το οποίο δεν προηγήθηκε ο απαιτούμενος χαρακτηρισμός του, σε αδειοδοτημένη εταιρεία διαχείρισης μη επικίνδυνων αποβλήτων, κατά παράβαση των άρθρων 7 και 10 της ως άνω ΚΥΑ. 9) Παράβαση 9η, από την οποία δημιουργείται κίνδυνος ρύπανσης και υποβάθμισης του περιβάλλοντος: Η εταιρεία δεν έλαβε, ως όφειλε, επαρκή μέτρα για την αποφυγή διασκορπισμού του προϊόντος συμπυκνώματος σιδηροπυριτών, σε όλα τα στάδια χειρισμού του, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα τη διαφυγή και το διασκορπισμό του στο περιβάλλον, εντός και εκτός του οριοθετημένου χώρου μπροστά στην αποθήκη συγκέντρωσής του, καθώς και στην υπαίθρια πλατεία κίνησης των μηχανημάτων, κατά παράβαση των άρθρων 1 και 2 του ν.1650/1986 και του όρου δ2.60 της Α.Ε.Π.Ο. Στο πλαίσιο των ανωτέρω, συντάχθηκε από τη Γενική Διευθύντρια του Σώματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, Δόμησης, Ενέργειας και Μεταλλείων η οικ.20457/31.12.2015 εισήγηση για την επιβολή προστίμου συνολικού ύψους 739.800 ευρώ, επιμεριζόμενο για κάθε μία από τις παραβάσεις ως εξής: 1) για την 1η παράβαση 113.400 ευρώ, 2) για τη 2η παράβαση 4.500 ευρώ 3) για την 3η παράβαση 133.200 ευρώ, 4) για την 4η παράβαση 94.500 ευρώ, 5) για την 5η παράβαση 37.800 ευρώ, 6) για την 6η παράβαση 113.400 ευρώ, 7) για την 7η παράβαση 57.600 ευρώ, 8) για την 8η παράβαση 142.200 ευρώ, και 9) για την 9η παράβαση 43.200 ευρώ. Σε συνέχεια της ανωτέρω εισήγησης, δυνάμει και της Υ31/2015 (Β΄2183/12.10.2015) απόφασης του Πρωθυπουργού περί ανάθεσης αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ιωάννη Τσιρώνη, με την οποία, μεταξύ άλλων, ανατέθηκε η από

κοινού με τον Υπουργό άσκηση των αρμοδιοτήτων από το Σώμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, Δόμησης, Ενέργειας και Μεταλλείων, των Τμημάτων Επιθεώρησης Περιβάλλοντος της Επιθεώρησης Βορείου Ελλάδος [άρθρο 1 παρ.1 περ.θ)] με την έκδοση ατομικών πράξεων [άρθρο 2 περ δ)], εκδόθηκε η προσβαλλόμενη 253/8.1.2016 κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Παναγιώτη Σκουρλέτη) και του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Ιωάννη Τσιρώνη). Με την πράξη αυτή, επιβλήθηκε εις βάρος της προσφεύγουσας εταιρείας, κατ'άρθρο 30 του ν.1650/1985, συνολικό πρόστιμο ύψους 739.800 ευρώ, επιμεριζόμενο ως ανωτέρω, σύμφωνα με τα προτεινόμενα στην προαναφερόμενη εισήγηση. Εξάλλου, με την 290/8.1.2016 κοινή απόφαση του Υπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, επιβλήθηκε εις βάρος της προσφεύγουσας εταιρείας συνολικό πρόστιμο του άρθρου 30 του ν.1650/1986, ύψους 994.500 ευρώ (113.400 + 21.600 + 113.400 + 37.800 + 100.800 + 100.800 + 75.600 + 113.400 + 43.200 + 145.800 + 115.200 + 13.500) για αποδιδόμενες δώδεκα (12) παραβάσεις σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος στο Υπόεργο Μαύρων Πετρών και εγκαταστάσεων Μαντέμ Λάκκου των Μεταλλευτικών - Μεταλλουργικών Εγκαταστάσεων Μεταλλείων Κασσάνδρας.

12. Επειδή, ήδη, με την κρινόμενη προσφυγή, όπως αυτή αναπτύσσεται με τα από 23.3.2017, 29.3.2017 και 3.4.2017 κατατεθέντα υπομνήματα, η προσφεύγουσα εταιρεία αμφισβητεί τη νομιμότητα της προσβαλλόμενης πράξης και ζητά την ακύρωσή, άλλως τη μεταρρύθμισή της, προβάλλοντας, μεταξύ άλλων, ότι μη νομίμως εκδόθηκε μετά την πάροδο εύλογου χρόνου από την έναρξη του ελέγχου. Αντίθετα, το καθ'ού Ελληνικό Δημόσιο με την έκθεση των απόψεών του και τα από 29.3.2017 και 3.4.2017 κατατεθέντα υπομνήματα, επιδιώκει την απόρριψη της κρινόμενης προσφυγής. Ειδικότερα, προς απόκρουση του ανωτέρω ισχυρισμού υποστηρίζει ότι νομίμως εκδόθηκε η προσβαλλόμενη πράξη, δεδομένου ότι: 1) το μέγεθος και η πολυπλοκότητα του έργου, 2) τα επιμέρους εξεταστέα ζητήματα επιστημονικής και θεσμικής φύσης και η ανάγκη πληρέστερης τεκμηρίωσης και ολοκληρωμένης προσέγγισης της υπόθεσης, 3) ο όγκος των προς συγκέντρωση και αξιολόγηση δεδομένων και στοιχείων, 4) η απαιτούμενη σειρά δειγματοληψιών όσον αφορά τα όρια διάθεσης των υγρών αποβλήτων, 5) η διενέργεια αναλύσεων από το Γενικό Χημείο του Κράτους για τον χαρακτηρισμό των αποβλήτων, 6) η εκτέλεση εισαγγελικών παραγγελιών στα πλαίσια προκαταρκτικών εξετάσεων που διενεργήθηκαν κυρίως κατόπιν καταγγελιών, 7) το γεγονός ότι παράλληλα οι επιθεωρητές χειρίζονται και άλλες υποθέσεις ενόψει της χωρικής αρμοδιότητας της Επιθεώρησης Βορείου Ελλάδος που εκτείνεται σε 27 Νομούς της χώρας, συνιστούν ιδιαίτερες περιστάσεις που δικαιολογούν την καθυστέρηση έκδοσής της. Τέλος, προς αντίκρουση του ίδιου ισχυρισμού, το Ελληνικό Δημόσιο προβάλλει ότι η πράξη επιβολής προστίμου του άρθρου 30

του ν.1650/1986 εκδίδεται κατά δέσμια αρμοδιότητα, ώστε νομίμως εκδίδεται και μετά την παρέλευση εύλογου χρόνου, δεδομένου ότι παράλειψη έκδοσής της συνιστά παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας.

13. Επειδή, ενόψει αφενός μεν της διάταξης της παρ.5 του άρθρου 10 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, κατά την οποία οι προθεσμίες που τάσσονται στη Διοίκηση προς ενέργεια είναι ενδεικτικές, εκτός αν προκύπτει αντίθετη βούληση του νομοθέτη, ώστε η Διοίκηση δύναται να ενεργήσει και μετά την λήξη των πιο πάνω προθεσμιών, μέσα σε εύλογο χρόνο, αφετέρου δε των αναφερόμενων στην 8η σκέψη της παρούσας απόφασης κοινοτικών νομικών κειμένων (Οδηγία 2010/75/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2010 περί περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων, Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4ης Απριλίου 2001 για τον καθορισμό ελάχιστων κριτηρίων σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις στα κράτη μέλη) που προβλέπουν και προτρέπουν σε ταχεία ολοκλήρωση των περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων, συνάγεται ότι η διοικητική διαδικασία ελέγχου παραβάσεων της περιβαλλοντικής νομοθεσίας πρέπει να ολοκληρώνεται και το οικείο διοικητικό πρόστιμο για τις παραβάσεις αυτές πρέπει να επιβάλλεται εντός εύλογου χρόνου από την τέλεση της παράβασης, συνεκτιμώμενων των ιδιαίτερων συνθηκών της κάθε περίπτωσης. Υπό τα δεδομένα αυτά, το χρονικό διάστημα (33 μήνες) που μεσολάβησε από την έναρξη της διενέργειας του ελέγχου στο συγκεκριμένο υποέργο (5.4.2013) μέχρι την έκδοση της προσβαλλόμενης πράξης (8.1.2016) υπερβαίνει, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, τον εύλογο χρόνο εντός του οποίου όφειλε η Διοίκηση να ολοκληρώσει την περιβαλλοντική επιθεώρηση, ακυρωτέας καθιστάμενης για το λόγο αυτό, της προσβαλλόμενης πράξης επιβολής προστίμου του άρθρου 30 του ν.1650/1985 στο σύνολό της, δεδομένου μάλιστα ότι η κύρωση που επιβλήθηκε με αυτήν είναι ενιαία, έστω και αν οι διαπιστωθείσες με τον έλεγχο παραβάσεις είναι περισσότερες (ΣτΕ 1104/2016 κ.ά.). Εξάλλου, οι προβαλλόμενοι κατά τα αναφερόμενα στην προηγούμενη σκέψη της παρούσας απόφασης ισχυρισμοί του καθ'ού Ελληνικού Δημοσίου περί συνδρομής ιδιαίτερων συνθηκών που δικαιολογούν εν προκειμένω την καθυστέρηση έκδοσης της προσβαλλόμενης πράξης είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι. Και τούτο διότι, κατ'άρθρο 30 του ν.1650/1985, αφενός μεν η διοίκηση δύναται να εκδώσει καταλογιστική πράξη και για μια μόνο παράβαση, αφετέρου δε η επιβολή διοικητικού προστίμου είναι ανεξάρτητη από τυχόν ποινική ευθύνη παραβάτη της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενώ, εξάλλου, ενόψει μάλιστα της παραγράφου 26 του προοιμίου της προαναφερόμενης Οδηγίας 2010/75/ΕΕ, σύμφωνα με την οποία κατά την καθιέρωση από τα κράτη μέλη συστήματος περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων πρέπει να εξασφαλίζεται η διάθεση επαρκούς προσωπικού με ικανότητες και προσόντα που απαιτούνται για την αποτελεσματική διεξαγωγή των επιθεωρήσεων αυτών, η υποστελέχωση και ο φόρτος εργασίας των Επιθεωρητών

Περιβάλλοντος της αρμόδιας Ε.Υ.Ε.Π., δεν δικαιολογούν την καθυστέρηση ολοκλήρωσης της διοικητικής διαδικασίας επιβολής προστίμου για περιβαλλοντικές παραβάσεις. Τέλος, η υποχρέωση της διοίκησης να εκδώσει πράξη κατά δέσμια αρμοδιότητα, όπως εν προκειμένω, δεν την απαλλάσσει από την υποχρέωση της επίκαιρης άσκησης των ανατιθέμενων σε αυτήν αρμοδιοτήτων και ως εκ τούτου έκδοσης διοικητικής πράξης εντός εύλογου χρόνου.

14. Επειδή, κατ'ακολουθία των ανωτέρω, η κρινόμενη προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη πράξη στο σύνολό της, να απορριφθούν όμως, οι ασκηθείσες υπέρ και κατά του κύρους της πράξης αυτής πρόσθετες παρεμβάσεις. Περαιτέρω, πρέπει να αποδοθεί στην προσφεύγουσα εταιρεία το καταβληθέν παράβολο, σύμφωνα με το άρθρο 277 παρ.9 του Κ.Δ.Δ. Τέλος, αφενός μεν πρέπει να επιβληθούν εις βάρος του Ελληνικού Δημοσίου δικαστικά έξοδα της προσφεύγουσας εταιρείας ύψους 320 ευρώ, κατ'άρθρο 275 παρ.4γ του Κ.Δ.Δ., αφετέρου δε να απαλλαγούν οι παρεμβαίνοντες από τα δικαστικά έξοδα της προσφεύγουσας εταιρείας, κατ'εκτίμηση των περιστάσεων της παρούσας υπόθεσης (άρθρο 275 παρ.1 εδ. ε' του Κ.Δ.Δ.).